

CVETJE

z vrtov sv. Frančiška.

Časopis
za naše verno ljudstvo
zlasti za ude
tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih
oblasti izdaja

franciškanska provincija
sv. Križa.

=== XXXVIII. tečaj. ===

3.-4. zvezek.

V Ljubljani, 1921.

Ant. Slatnarjeva tiskarna v Kamniku.

Izhaja za nedoločen čas vsaki drugi mesec. Naročnina znaša za pol leta 10 K, za celo leto 20 K ali: za pol leta 2 dinarja in pol, za celo leto 5 dinarjev.

Naslov za naročila: »Cvetje«, frančiškanski samostan v Ljubljani.

Poština plačana po pavšalu.

Vsebina 3.—4. zvezka.

	Stran		Stran
Poduk za novince	33	Tretji red pelje v nebesa	47
Sv. Frančišek priprostosti prekrasni zgleđ	37	Pazi na malenkosti	50
Asketična šola ali vadnica popolnosti	40	Slovo od samostanske celice	52
Kaj je ljudem na sv. Frančišku po- sebno všeč?	47	Dopisi	54
		Iz mariborske skupščine	55
		Razgled po serafinskem svetu	56

Duhovne vaje za sedmo stoletnico so že v več skupščinah obhajali: v Begunjah pri Cirknici, na Polšniku, v Borovnici, kjer so se jih tudi drugi prav pridno vdeleževali in prejeli v obilnem številu sv. zakramente. Od drugod še nimamo sporočil. V Tržiču na Gorenjskem jih bodo imeli 11.—13. marca, v Ljubljani se bodo začele 13. aprila ob 7. zvečer, naslednje dni 14.—16. bo pridiga ob 5. zjutraj, $\frac{1}{2}$ 4. popoldne in ob 7. zvečer, v nedeljo pa ob $\frac{1}{2}$ 6. zjutraj in popoldne ob 3. sklep in mesečni shod, po shodu pa sprejemanje novih udov.

Književnost.

V zalogi imamo še nekaj „Serafinskih koledarjev“. Kedor ga želi imeti, ga dobi za dve kroni pri upravništvu Cvetja v Ljubljani. — Tomaža Kempčana: Hoja za Kristusom, nov natis, lično vezan v črn papir se dobi v jugoslovanski bukvarni v Ljubljani in stane izvod 26 K.

Hrvaška tiskarna F. P. v Mostaru je izdala osmi zvezek sodobnih vprašanj: Prof. Pavel Butorac: Politički i gospodarstveni liberalizam in krščanstvo. Obsega 76 str. in stane 8 K.

Tretjeredne vaje za marec in april 1921.

Ljubljana: Mesečni shod: 20. marca ob polu petih pop. in 17. apr. ob 3. pop.; za zadržane 21. marca in 18. apr. ob petih zjutraj. — Poduk za novince: 19. marca in 3. apr. ob štirih pop. p. voditelj, 28. in 24. apr. ob štirih pop. s. učitelja nov. — Odborne seje: za moške: 3. apr. ob 10. dop., za ženske: 19. marca in 3. apr. ob 5. pop.; pripraviljavni odbor ima sejo 27. marca po potresni procesiji. — Duhovne vaje bodo 13.—17. apr., kaker je naznanjeno zgoraj. — **Kamnik:** Mesečni shod: zadnjo nedeljo marca s papeževim blagoslovom; pred shodom odborna seja, po shodu poduk za novince in sprejem. — **Maribor:** Mesečni shod: 28. marca in 17. aprila. — **Novomesto:** Mesečni shod: 6. marca in 3. apr. ob $\frac{1}{4}$ 11. za moške v lurški kapeli; 13. marca in 10. aprila ob $\frac{1}{4}$ 11. za okolico, potem sv. maša; ravno ta dneva shod za mesto popoldne po litanijah $\frac{1}{4}$ 5. Vesoljna odveza se daje ob določenih dnevih po prvi sv. maši. — **Sv. Trojica:** Mesečni shod: 19. marca in 3. aprila (sprejem in obljava) ob dveh popoldne. Odborna seja po vsakem shodu; na dan shoda ob 10. dop. sv. maša za žive in mrtve ude skupščine. — **Nazaret, Brežice, Celje, Škofja Loka, Krško, Brezje, Vič:** shodi in drugo, kaker je bilo naznanjeno v 1. zv. Cv.

Priporočajte in širite Cvetje!

CVETJE

XXXVIII. tečaj.

V Ljubljani, marc-april 1921.

3.-4. zvezek.

Poduk za novince.

(Dalje.)

edaj že poznate poglavitno o tretjem redu: zgodovino, dolžnosti, pravice. Povedati vam je treba še glavne stvari iz življenja svetnikov in družih odličnih oseb tretjega reda, da bote imeli v njih vzor in ogledalo, kako je živeti tudi vam. — Najprej pogledjmo življenje ustanovitelja sv. Frančiška.

Sv. Frančišek Asiški ali Serafinski, ustanovitelj prvega, drugega in tretjega reda.

Sv. Frančišek je bil rojen v umbrijskem mestu Asizu na Laškem l. 1182. Oče Peter Bernardone je bil premožen trgovec sè suknom in ugleden meščan, mati Pika iz plemenitega rodu. Po nji je Frančišek dobil nežno telo in mehkočuteče srce. Sprva so mu dali pri sv. krstu ime Janez; ko se je pa oče vrnil s Francoskega, kjer je bil na kupčijskem potovanju, je hotel, naj se imenuje „francošček“ ali Frančišek. In to ime mu je ostalo za vedno.

V šolo je hodil k duhovnikom pri Sv. Juriju. Tu se je učil razen branja in pisanja tudi latinski jezik, ki je bil takrat mej kupci še v navadi, doma se je učil pa tudi francoščine. Tri jezike je torej obvladal, četudi v pisavi ne brez napake. Njegova izobrazba tedaj ni bila ravno malenkostna; za poklic trgovca naravnost obilna. Če se je Frančišek pozneje imenoval nevedneža, je bil to izraz ponižnosti, ne pomanjkljive izobrazbe.

Po končani šoli je vstopil v očetovo trgovino. Tu je hotel biti mej vsemi tovariši prvi in je prvi v resnici bil bodisi glede na izobrazbo, bodisi v viteškem obnašanju, ali z ozirom na družinske in premoženjske razmere. Vesel, radodaren, odkritosrčen družabnik je bil do vseh, pa nikedar razbrzdan ali nedostojen, tudi do zadnjega berača ne. Poleg tega je bil pa tudi globokoveren. Ljubil je razkošnost v pojedinah in v obleki in je bil po celem mestu znan po svoji šaljivosti. — Ko je bil nekega dne v trgovini zelo zaposlen in je prišel berač prosit miloščine, ga Frančišek brez daru odslovi. Pa hitro se mu zbudi vest in si misli: „O, če bi bil prosil za kakega grofa ali ba-

rona, mu gotovo ne bi bil prošnje odbil! Koliko manj bi ga bil smel odbiti, ko je prosil za kralja kraljev, za vsemogočnega Gospoda." Nadalje ni nobenega več odpustil brez daru. Tu se vidi, kako dobro srce je Frančišek imel.

Frančiška se je vedno bolj oklepala častihlepnost. Nekaj velikega je hotel postati. Mati je bila plemenitega rodu — zakaj ne bi bil še on? Ker pa on ko sin trgovca plemiške časti ni mogel doseči, razen če se skaže v vojski, se je Frančišek 19 let star vdeležil vojske, ki je nastala mej mestoma Perudžo in Asizom. Tu je prišel v vjetništvo, iz katerega je bil še le čez leto dni rešen.

Ker je bila Bernardonova družina v Perudži dobro znana in so poznali tudi Frančiška, so ga v vjetništvu dali v oddelek plemenitašev. Ko se je Frančišek ječe rešil in domov vrnil, je večinoma le še s plemiči občeval, četudi je motil ožje zveze z njimi njegov trgovski stan. Da bi dosegal zaželjeno čast plemstva, se je odločil za vojsko v Spodnji Italiji ob strani grofa Džentilija. Tu mora doseči viteško čast.

V noči pred odhodom je imel Frančišek čudne sanje: Videl je krasno palačo polno oklepov in orožja, zunaj olepšano sè ščiti, znotraj pa lepo dekle, ki čaka na ženina. Na vprašanje, čegava je ta palača, dobi odgovor, da je onega gospoda, na katerega čakajo sè spremstvom. — Frančišek misli, ga čaka zaželjeni cilj v vojski, hiti ves vesel dalje proti Apuliji, zatopljen v misli pride proti večeru do mesta Spoleta. Po noči je imel sledeče sanje: Nekedo ga vpraša, kam gre. Frančišek odgovori, da gre v Apulijo, po bogastvo, srečo in slavo. „Kedo ti more skazati več dobrot, ali gospodar ali hlapec? — Frančišek odgovori: „Gospodar“. — „Zakaj torej zapuščáš gospodarja hlapcu na ljubo?“ Frančišek pravi: „Kaj hočeš, Gospod, da storim?“ — „Pojdi nazaj v svojo deželo in tam se ti bo povedalo, kaj imaš storiti, zakaj sanje, ki si jih imel, moraš drugače razlagati.“

Frančišek spozna, da prvih sanj ni prav tolmačil: Njegovi gospodje niso oni vitezi, ampak neki gospod, ki je višji od njih — Bog sam naj mu pokaže pot. Čudi se, kako je mogel navezati svoje srce na one svitle viteze, ki so tudi le hlapci, podvrženi volji Boga, od katerega je vse odvisno. Kaj je pravzaprav na vsem zemeljskem blišču, na slavi in bogastvu? Prave notranje prostosti in zadovoljnosti to dati ne more! Božjo voljo izpolnjevati, to je najvišje. — Prepričan, da mu bo Bog pokazal pravo pot, se vrne nazaj v Asiz.

To se je dogodilo leta 1205, ko je bil Frančišek 23 let star.

Frančišek ni nikomer razodel, kaj se godi v njegovem notranjem življenju, četudi so spremembo vsi opazili. In čemu naj bi drugim skrivnosti srca razodeval? Posmehovali bi se mu ali ga celo zaničevali. Sploh pa še sam ni bil na jasnem, kaj zahteva Bog od njega. Toliko ve, da ne bo ne trgovec, ne vitez, ampak nekaj še višjega. Zvez sè svetom še ni do cela pretrgal; še enkrat je dal tovarišem imenitno pojedino, na potu proti domu je pa za njimi zaostal. Frančišku se zdi tovarišev hrup in obnašanje silno nespametno, tovarišem pa se dozdeva Frančiškova zamišljenost nerazumljiva.

Na njihovo vprašanje, če misli na ženitev, odgovori: „Da! Imam nevesto plemenito, bogato, lepo, kakršne vi še niste videli.“

Frančišek se nadalje ogiba tovarišije, obiskuje pa cerkve, moli in deli obilno miloščino ubogim; če nima denarja, daje od svoje obleke. V Rimu se pred Petrovo cerkvijo pomeša mej berače, zamenja svojo obleko z nekim beračem in prosi miloščino. To je bila Frančiškova slavna zmaga nad seboj, da je sedaj hotel biti ubog, kaker je poprej želel postati plemenitaš. Boj ni bil lahak za razvajenega mestnega gospodiča 23 let, a odločna volja se je podvrгла temu junaškemu zatajevanju.

Tej zmagi nad seboj in svojim nagnenjem je kmalu sledila druga še večja.

Frančišek je čutil grozen stud pred gobavimi. Silno se je bal, da bi se mogla tudi njegovega telesa lotiti ta strahovita bolezen in bi se ga potem vsi ogibali. Keder je dal takemu ubožcu miloščino, jo je vedno izročil po drugi osebi, sam se je pa pred njim daleč umaknil, obrnil proč svoj obraz, zatislil nos in je hitel dalje. Zdaj je pa sklenil tudi v tem premagati svoje čute in nagnenje.

V bližini Asiza jezdi na konju in zagleda gobavca. Mraz ga strese pri tem pogledu. Toda hitro skoči s konja, da bolniku denar, mu poljubi roko in sprejme od njega poljub miru — grozno premagovanje za Frančiška! Pa mu to še ni bilo dovolj. To je bila le priložnost, ki se mu je sama ponudila, on se je pa hotel še bolj premagati. Malo dni na to gre s polnim žepom denarja v bolnišnico gobavili, ki je bila zunaj mesta, da vsakemu miloščino in poljubi roko. Ta dogodek svetnik sam omenja v svoji oporoki: „Zelo zoprno se mi je zdelo videti gobave; in sam Gospod me je med nje pripeljal in sem bil usmiljen ž njimi. In ko sem odšel od njih, se mi je tisto, kar se mi je grenko zdelo, v dušno in telesno sladkost spremenilo.“ Od tega časa dalje je bila Frančišku gobavim streči najljubša služba.

Pa svetnik še ni vedel, kam ga kliče Gospod. Zato je veliko molil. V mali, ubožni cerkvi sv. Damijana kleči pred podobo Križanega in prosi razsvetljenja. Kar zasliši besede: „Frančišek, pojdi in popravi to mojo hišo.“ Frančišek misli, da zahteva Gospod, naj popravi to razpadajočo cerkvico. Denar, kar ga je imel pri sebi, da duhovniku te kapele z naročilom, naj da prižgati luč pred Križanim. Domov prišavši osedla konja, vzame sè sabo lep velik kos suknja in hiti v bližnje mesto Folinj, proda konja in sukno ter nese denar duhovniku cerkve sv. Damijana. Ker ga ta noče sprejeti, ga vrže na cerkveno okno in gre v neko votlino blizu cerkve, kjer ostane mesec dni zatopljen v molitev in premišljevanje. Pa tako ni smel ostati. Nevredno se mu je zdelo za vojščaka Kristusovega, da bi se skrival in se sramoval pred ljudmi. Pri belem dnevu gre domov v svoji beraški obleki. Ko ga ljudje spoznajo, ga nekateri pomilujejo, češ zmešalo se mu je, drugi mu govore nasproti: „norec, norec!“ otroci ga celo z blatom in kamenjem obmetavajo, oče ga pa ves razsrjen napade in pretepa, potem ga zvezanega vrže v temno klet in zapre notri. Mati skuša sina z lepo pregovoriti, pa se ji ne posreči. Ko je bil oče od doma, ga spusti na prosto. Frančišek gre

zopet k Sv. Damijanu in se zahvali Bogu za stanovitnost, ki mu je dodelil. Živel je na to ko puščavnik.

Oče toži sina. Pred svetno gosposko se Frančišek noče zagovarjati in se sklicuje ko puščavnik na cerkveno sodišče. Oče ga toži pri škofu. Frančišek pride, prizna vse, gre po denar na okno cerkve sv. Damijana in izroči očetu denar in tudi svojo obleko ter se odpove dedščini rekoč: „Zdaj lahko rečem: Oče naš, kateri si v nebesih“. Zdaj je bil Frančišek popolnoma in edino Gospodov. Škofov služabnik mu podari srajco in staro suknjo, Bernardonov sin pa gre prost vseh zemeljskih vezi na svoje delo, ki mu ga bo odkazal njegov Gospod. To se je zgodilo prve tjedne l. 1206. v 24. letu Frančiškovega življenja.

Popravlil je cerkev sv. Damijana, potem cerkev sv. Petra, na to porcijunkulsko ali sv. Marije od angeljev. V tej je prišel še le na jasno, kaj Gospod od njega zahteva.

Dne 24. sečna 1208. leta je stregel v porcijunkulski cerkvi pri sv. maši. Evangelij tistega dne je sprejel za povelje Gospodovo. „To je, kar moram storiti“, pravi vesel, odloži palico in čevlje, napravi si iz surovega blaga obleko in jo prepaše z vrvico. Ta dan se je Frančišek zaročil s svetim uboštvom; to je bil dan odločitve njegovega poklica.

Zdaj je šel Frančišek v svoji novi obleki v Asiz oznanjevat evangelij resnice in miru. Govoril je ljudem, kjerkoli jih je našel in so ga hoteli poslušati, o pokori, o resnosti življenja, posebno pa o miru, ki so ga bili tako zelo potrebni.

Frančišek je kmalu dobil tovariše. Eden prvih je bil Bernard Kvintavalski, plemič iz mesta Asiza. Tretji je bil Peter iz Katanije, ugleden pravnik. Vsi trije Frančišek, Bernard in Peter so se sešli v cerkvi sv. Nikolaja in so dali trikrat po duhovniku odpreti evangeljsko knjigo. Prvič so naleteli na besede: „Če hočeš biti popoln, pojdi, prodaj vse, kar imaš in daj ubogim.“ Drugič so brali: „Ne jemljite ničesar na pot, ne palice, ne torbe, ne kruha, ne denarja, tudi ne imetje dveh sukenj.“ V tretje odpro in bero: „Kedor mi hoče slediti, naj zataji samega sebe, naj vzame svoj križ na se in naj hodi za menoj.“

Frančišek pravi k tovarišema: „Brata! To je naše življenje in naše vodilo.“ Prvotno vodilo 1. reda je bilo sestavljeno na temelju omenjenih besed sv. Evangelija. Dan, ko so bili Frančišek, Bernard in Peter v cerkvi sv. Nikolaja — bilo je 15. aprila 1208. leta — pa velja za dan ustanovljenja prvega Frančiškovega reda. Od tega časa dalje se je Frančišku pridruževalo vedno več tovarišev, prvi red je naglo rasel . . .

Frančiškovo spokorno življenje je tudi pobožni ženski spol na se vleklo. Kaker je bil prvi tovariš mej moškimi plemenitega rodu, tako se je tudi mej ženskami prva oglasila kot Frančiškova duhovna hči deklica 18. let Klara plemenitega rodu Skifov. Na cvetno nedeljo l. 1211. jo je Frančišek sprejel v svoj drugi red, ki je bil za ženske in se je imenoval „red ubogih gospa“, pozneje pa po sv. Klari red klaris.

Ker so pa k Frančišku prihajale vedno večje množice, ki so želele po njegovem nauku in zgledu živeti, pa večina od njih ni mogla zapustiti sveta, je Frančišek tudi za te mej svetom živeče ljudi ustanovil poseben red, red za svetne ljudi, ki se imenuje tretji red, ali red bratov in sester od pokore. L. 1221. je dal tem vodilo, ki je bilo, kaker prvega in drugega reda, od sv. Cerkve odobreno in potrjeno.

Frančišek je šel širit sv. vero tudi v Egipt pred turškega sultana, prehodil je Palestino in ustanavljal samostane, prvi je napravil jaslice, na Alverniji je prejel rane Zveličarjeve. Umril je na saboto po sončnem zahodu 3. oktobra 1226. leta pri porcijunkuli v 45. letu starosti; 16. julija 1228. leta ga je papež Gregor IX. slovesno mej svetnike prištel.

P. VINCENCIJ KUNSTELJ:

Sv. Frančišek priprostosti prekrasni zgled.

Umetniki radi slikajo „sv. Frančiška Asiškega v njegovi prisrčni domačnosti s živalicami, ki jim je bil ljub prijatelj in jih je ljubeznivo nagovarjal kaker male otročiče. Kako ljubka je bila njegova pridiga drobnim ptičicam! „Vi, moji mali perutničasti bratci.“ tako jim je govoril v svoji nenavadni priprostosti, „morate svojega Stvarnika hvaliti in ga iz srca ljubiti, ker nas s perjem oblači in vam je dal peruti za hitro letanje, odkazal vam bivanje v prostorih čistega zraka, daje vam senčnato drevje, da ondi gnjezdite. Zato pojte vsaki čas hvalo dobremu Bogu.“

Skržat mu je prifrčal na roko in Frančišek ga nagovori: „Moj ljubi bratec skržat, hvali našega Gospoda Stvarnika.“ In res je začel skržetati. Od tedaj je prišel vsaki dan ob določeni uri k našemu svetniku, dokler mu ni ta sam dal slovo.

Slavček, skrit v grmovju, je drobil svojo skrivnostno pesem, pesem brez not, pa polno umetnosti. Frančišek in ljubljeni brat Leon se krepčata s škratnim kosilom. Svetnik reče tovarišu, naj bi slavcu pri petju odgovarjala, ali Leon se brani, ker ni imel lepega glasu. Tedaj je Frančišek sam začel peti, toda kmalu utihne, ko spozna, da ga je slavec premagal. Zato povabi ptičico k sebi, jo pohvali radi njenega krasnega glasu, ji da hrane in jo blagoslovi, na kar je odletela.

Neki pisavec novejšega časa nam je dobro pojasnil to Frančiškovo ljubezen do nedolžnih živali in do nepokvarjene narave sploh. Pravi namreč, da je to izhajalo „iz nagiba njegove priprostosti, iz čuta, da je tu še vse

tako, kaker je prišlo iz roke božje, da tu še ni skušala ne umnost večjega neumneža modrošti vzvišenega Stvarnika popravljati.**

Isti pisavec tudi modro opozarja nato, kako je v svetnikovi domovini „še dandanašnji najti priprostost življenja, kaker je pri nas skoro nemogoča, v gospodinstvu, hrani, obleki.“* Frančišek je torej svojo priprostost črpal in zajemal iz svežih studencev svoje nepokvarjene domovine.

Dobro pa naš mož zopet povdarja, da nam to ne more dovolj razložiti frančiškanske priprostosti. „Njen najglobokejši vzrok“, tako pravi, „je milost, njen najboljši pomagavec evangelij, njen najjasnejši razlagavec ljubezen do Boga in vera v Boga.“**

Svet že ni bil zlepa tako daleč od Frančiškove priprostosti, ki se je kazala v vsem njegovem življenju, kaker je dandanašnji. Že pred osodepolno vojsko je puhla učenost in pretirana gizdavost povsod več ali manj izpodrivala naravno priprostost. Mej vojsko smo nekaj časa upali, da bo vojno gorje zmodrilo ljudstva. Ko smo videli mestne gospe in gospodične, kako so hitele iz mest na deželo, kako so stikale po hišah za mlekom in fižolom in ječmenom in so se osrčile iti celo mimo gnojnih kupov, tedaj smo jih sicer pomilovali, na tihem smo se pa veselili in upali, da jih bo trda poskušnja zmodrila in da se bodo navzele na deželi vsaj za potrebo nekaj priprostega kmetiškega duha. Ali naše veselje je šlo z našim upanjem vred po vodi. Prišli smo do prepričanja, da je življenje res najboljša šola, ali kedor se hoče v tej šoli kaj naučiti, mora že biti precejšen kos modrijana.

Poglejmo po mestih! Vse v svili in žametu, vse v trakovih, vse preobloženo . . . vse pregoło . . . Draginja, draginja, tako se venomer ponavlja, ne pomisli pa nihče, da je potratnost eden glavnih vzrokov draginje. Kar smo pa še najmanj pričakovali, je to, da se je grda gizdavost preselila že tudi na deželo, da so se je poprijele tudi naše poštene kmetiške dekleta, tudi te hočejo biti gosposke. Moder človek nima nič zoper gosposko nošo, ako le ni pretirana, torej gizdava, in ako ostane tam, kamer spada, ne pa da povsod sili na dan. Potem seveda ni čuda, da je v tej splošni gizdavosti zbuja Frančiškova in frančiškanska halja pri mnogih zaničljiv ali pomilovaven posmeh. Naša obleka je kajpada priprosta, primerna duhu našega ustanovitelja, kar vse je popolnoma nasprotno duhu sedanjega časa, ki skuša s kupljenim blagom in šopirjenjem zakrivati notranjo praznoto. Priprostost pa ni prazna, kaker bi vtegnili površneži misliti, temuč je polna naravnega veličanstva in zato sv. Frančišek ravno vsled svoje prikupljive priprostosti vsem boljšim in večjim duhovom ugaja in žanje pri njih zasluženno občudovanje.

Ke bi naš svetnik zdaj stopil na zemljo, recimo, da bi prišel v Ljubljano, kaj bi vendar storil? — Stopil bi na stopnice, ki vodijo v frančiškansko cerkev in bi začel morda nekako takole govoriti: „Bratje, sestre, radi se imejmo mej seboj zavoljo ljubega Jezusa, ki je za nas vse ležal v ubornih jaslih in umiral na trdem lesu križa. Bratje, sestre, ljubimo se, ne z besedo,

* Kunz - Federer: Der hl. Franz v. Assisi, 2. izd. str. 44.

** Ravnotam, str. 45.

*** Ravnotam.

ki je goljufiva, temuč v dejanju in resnici. Kedor je bogat, bodi bogat za druge, kedor je ubog, bodi ubog v Kristusu. Ne navezujte svojega srca na posvetno blago, vi, ki ga imate, ubogi se ne sramujte svojega uboštva. Poglejte ptičico, ki veselo prepeva, pa ne zbira hrane za jutrnji dan. Ubogi črviček, ki v blatu živi, dokler ga ne pohodi neprevidna noga, je zadovoljen sè vsem, človek pa, ki je vse stvarstvo njegovo, nima miru in zadovoljnosti, ker hoče vedno več imeti. Bratje, sestre, ljubite Boga in imeli boste vse. Ljubite njega, ki je vso zemljo tako lepo naredil za nas. Poglejte cvetlice, ki odpirajo svoje čašice in je vsaka drugače oblečena, vsaka drugače diši. Poslušajte naše sestrice drobne ptičice, kako lepo žvrgole in pojo! Komu pojo, komu žvrgole? Bogu na čast in nam v veselje! Komu cveto cvetličice? Tudi one Bogu na čast in nam v veselje!

In naš ljubi bratec, zlato sonce! Kako lepo nam sveti in nam deta dneve sè svojimi bliščecimi žarki in nosi na sebi Najvišjega znamenje. Koga razveseljuje? Ali mar ne nas, preljubeznivi bratje, drage sestre?

Kako nas torej Bog ljubi, ki je vse to vstvaril nam v veselje, ki daje žitu rast in nas preživlja sè vsakidanjim kruhom!

Več ko vsakidanjega kruha pa nikar ne iščimo, da se naše srce ne odvrne od Gospoda in ne zajdemo na pot tistih, ki gredo za dobičkom in svojega bližnjega odirajo. Ko bo prišla sestra smrt, jim bo vzela vse blago, krivico pa bodo nesli seboj pred pravičnega Sodnika.

Naše roke proč od njih, ki hujskajo zoper postavne oblasti, ki delajo nemir in prepire, ki prelivajo nedolžno kri. Kako je tekla v dolgi svetovni vojski! Zakaj je tekla? — Ker je manjkalo prave mejsebojne ljubezni, ki jo ukazuje naš Bog.

Proč od vseh, ki sè svojimi jeziki govore zoper gospoda papeža in škofe in zoper nauke Kristusove ter pišejo brezverske spise. Ako se ne bodo poboljšali, jih bo zadela ostra sodba na zadnjo uro, po sodbi pa pravična kazen.

Nikedar ne želimo črez druge biti, temuč podložni in podvrženi bodimo vsaki človeški stvari zavoljo Boga. In vsi tisti, ki bodo to storili in bodo stanovitni do konca, nad njimi bo prebival duh Gospodov, in bo naredil v njih stanovitno prebivališče, in bodo otroci Očeta nebeškega, katerega dela delajo, in neveste in bratje in matere Gospoda našega Jezusa Kristusa.*

Zlasti pa skrbite vi, ljubi bratje in drage sestre tretjega reda, da bote res pravi bratje in prave sestre mej seboj, da se bote ljubili in drug drugoga spodbujali h čednostnemu življenju. Potrudite se, da postanete podobni prvim tretjerednikom. Naj spomin na sedmo stoletnico prevzame vaša srca in jih napolni s prav posebno ljubeznijo do tretjega reda. Privabite sè svojim lepim, krščanskim življenjem vse, ki so dobre volje, da se vam pridružijo. Bog blagoslovi sè svojim večnim blagoslovom tretji red!

Ljubi Gospod Bog, kako si velik in dober, mi pa tako majhini in slabi! Pridi nam nasproti! Po tebi stegujemo svoje roke. Napravi dva, ne,

* Ta zadnji odstavek je vzet iz Frančiškovega pisma na vse verne kristijane. Prim. »Cvetje« I. str. 73.

tri, sto in več korakov proti nam, zakaj daleč je od Tebe do nas, in vender si nam blizu, ker si v naših srcih, Ti ljubi, dobri, neskončni Bog!"

Tako bi govoril Frančišek in kaker nekedaj bi gotovo tudi zdaj priletele drobne ptice in mu sedale na rokava in rame. On pa se jih ne bi otresal, temuč bi jih božal in hranil in blagoslavljal. Pristopil bi morda k eni ali drugi ubogi ženici in jo ljubeznivo nagovoril, ali k mladeniču, ki je z ognjem v očeh poslušal njegovo priprosto besedo. „Odloži bogato obleko, daj ubogim, kar imaš in pridi k meni ubogemu!“ Tako bi mu rekel, in začelo bi se ponavljati, kar se je vršilo ob Frančiškovem času, ko so bogati mladeniči zapuščali svet, ko so se lepe device odpovedovale svojim ženinom, ko sta se svila in škrlat zamenjavala s trdim suknom, ko se je ošabna gizdavost spreminjala v frančiškansko priprostost.

Ali smemo upati, da nam naš razbrzdani in razdrapani čas prinese kaj takega? Zakaj ne? Saj stojimo že na skrajni meji, na koncu . . . treba bo obrniti! Kam? K Frančišku in k njegovi priprostosti, po tej k evangeliju in po evangeliju h Kristusu!

P. KAJETAN KOGEJ:

Asketična šola ali vadnica popolnosti.

PRVI DEL.

O popolnosti sploh.

1. Popolnost se more v vsakem stanu doseči.

Razni stanovi imajo svoj vir v Bogu.

Na svetu so mnogi in različni stanovi, katerim je Bog sam neposredni ali posredni začetnik. V sv. pismu beremo, da je Mojzesa postavil za vodnika svojemu ljudstvu; Arona in njegov rod je odločil za duhovski stan, Levijev rod pa za tempeljsko službo. Savla in Davida je posadil na kraljevi prestol, Samuela je izbral za sodnika.

Tudi vojaški stan izvira od Boga. Močne Izraelove sinove, izvzemši Levijev rod, je določil za vojaški stan in Jozue jim je bil dan za vojskovodjo.

Ravno tako beremo v sv. pismu, da je Gospod sam apostole izvolil in je izmed njih sv. Petra postavil za poglavarja; o Pilatu je rekel, da mu je oblast odzgoraj dana.

Iz tega smemo sklepati, da prihajajo vsi pošteni stanovi od Boga. Ponosni smemo biti, ker živimo v stanu, ki ima v Bogu svoj začetek!

Različnost stanov je potrebna.

Če bi bili vsi ljudje enakega stanu, bi človeška družba še obstati ne mogla. Recimo, da bi bili vsi ljudje sami kmetje, ali bi mogli lahko shajati

na zemlji? Priznavamo, da je kmetski stan vse časti vreden, zadnja vojna leta so prav posebno pokazala njegovo vrednost. Vsi tudi vemo, da je kmetski stan podlaga vsem drugim stanovom; če odpove on, odpovedo vsi drugi. Istina je pa, da tudi kmetski stan brez družih ne more vspevati.

Od kod dobivamo vsakidANJI kruh? Kmet ga pridela. Da pa more kmet obdelovati polje, mu je treba vsakovrstnega orodja. To orodje izdelujejo kovači, tesarji, kolarji in drugi. Vsak človek in tudi kmet potrebuje obleke, obuvala, pokrivala, in tega zopet ne dela sam, ampak krojači, čevljarji, klobučarji. Ti zopet blaga za svojo obrt ne izdelujejo sami, ampak tkavci, suknarji, usnarji. Veliko potrebnih reči ni dobiti v naših krajih, ampak jih dobivamo iz družih dežel. S tem se pečajo trgovci in njim podobni, ki pa zopet navadno ne prevažajo blaga sami, ampak za to najeti vozniki in delavci. Na ta način bi se lahko dokazala potreba vseh stanov.

Potrebo različnih stanov povdarja tudi sv. pismo. „Mi vsi smo eno telo“ piše sv. Pavel Rimljanom (12, 5) in podobno v prvem listu do Korinčanov, da so v cerkvi mnogovrstni stanovi, eni višji, drugi nižji, a tudi nižji stanovi se ne smejo prezirati. — Kaker je namreč na telesu več udov, vsak ud ima svoj poseben opravek, vsi skupaj pa telo vzdržujejo, ravno tako so na svetu razni stanovi, vsak stan opravlja svoje delo, vsi skupaj pa vzdržujejo človeško družbo.

Nekaj veličanstvenega so v cerkvi velike, lepo ubrane orgle. Pa poberi iz vsakega predala nekaj piščal, pa so skažene vse orgle. Slično je tudi sè stanovi. Izloči nekatere stanove, hitro se pozna praznota, pravega soglasja ni več v človeški družbi. Kaker so pri orglah velike in majhine, debele in tanke piščale, vender pa vse skupaj lepo in prijetno donijo, prav tako se tudi različni stanovi lepo zlagajo v človeški družbi v eno celoto. Sv. Avguštin piše: „Bogatin in ubogi sta različna človeka, pa eden brez družega ne moreta biti. Če bi nihče ne bil bogat, bi ubogi živeti ne mogel, če bi ubogih ne bilo, bi bogatin ne imel delavcev.“

Vsak stan je Bogu dopadljiv.

Vsak pošten stan je Bogu dopadljiv, saj so vsi stanovi od Boga. Tudi moj stan je Bogu všeč, toda čisto gotovo le tedaj, če sem si izbral tisti stan, v katerega me je Bog klical. Kedor je v svojem stanu po božji volji, mu ga ni treba spreminjati, saj se nahaja v stanu, ki Bogu dopada.

Ko se je sv. Janez Krstnik prikazal v puščavi ob Jordanu, so hitele k njemu množice, da bi se dale krstiti. Veliki spokornik puščave je nalagal vsem brez razločka pokoro, od nikoger pa ni terjal, da bi moral svoj stan spremeniti, celo od vojakov in cestninarjev ne. Slednjim je le naročal, naj bodo sè svojim stanom zadovoljni, naj nikomer ne delajo krivice in škode.

Bogu niso vsi stanovi enako dopadljivi.

Zveličar je posebno odlikoval deviški stan. Devico si je izvolil za mater, deviški je bil njegov rednik in njegov najljubši učenec, kaker tudi njegov

predhodnik v puščavi. S tem pa Jezus ni zavrgel zakonskega stanu, katerega je povzdignil k časti sv. zakramenta. Da je delavski stan v njegovih očeh vsega spoštovanja vreden, vidimo iz tega, ker je tudi on pripadal delavskemu stanu. Skorej vsi apostoli so bili ribiči, sv. Pavel je bil tkavec, sv. Matevž celo iz zaničevanega cestninarskega stanu.

Tudi Vaš stan, bogoljubni tretjeredniki, je Jezusu pri srcu. Prijeten mu je pa vaš stan še bolj zato, ker ste na svoj stan navezali še častitljivi tretjeredniški stan. Le zadovoljno živite v stanu, v katerega vas je postavila božja previdnost! Mogoče se morate zadovoljiti z navadno hrano, preprosto obleko in nizko službo? Ne bodite žalostni zastran tega, čim bolj ubožno živite, tem bolj ste podobni svojemu serafinskemu očetu. Katerim je pa dal več zemeljskih dobrot, naj jih oskrbuje po volji božji in bo tudi vaš stan Bogu ljub.

Vsak pošten stan nas more pripeljati v nebesa.

Resnica, da so vsi ljudje ustvarjeni za nebesa, je tolikokrat izražena v sv. pismu, da ne moremo o tem prav nič dvojiti. „Bog hoče, da se vsi ljudje zveličajo“, so besede sv. Pavla do Timoteja (I. 2, 4.) Devetnajstkrat po sto let bo kmalu minulo, odkar stoji ta tolažljiva resnica v knjigi vseh knjig. Na milijone ljudi, ki so jo brali ali slišali, so zajemali iz nje nepopisljivo tolažbo.

Božja volja je torej, da se vsi ljudje zveličajo; da, prav vsi brez izjeme. Za nebesa so ustvarjeni ubogi in bogati, odraščeni in otroci, služabniki in gospoda, učeni in neučeni, — sploh vsi ljudje vseh dežela in delov sveta. Ker po besedah sv. pisma „Bog hoče zveličanje celega sveta“, sledi iz tega, da so vsi stanovi ustvarjeni za nebesa. Kar pa Bog hoče, to tudi resno in odločno hoče.

Velike važnosti je, da si odberemo stan po božji volji.

Kakor je z ene strani res, da so vsi stanovi ustvarjeni za zveličanje, tako je tudi z druge strani res, da se človek v enem stanu lažje zveliča, kakor v drugem. Ni vsak stan za vsakega. Bog je namreč namenil slehernemu človeku gotov stan in za ta stan mu je dal tudi zmožnosti ter dušne in telesne moči, odločil mu je tudi posebne milosti, ki ga podpirajo v izpolnjevanju stanovskih dolžnosti.

Zato je res važno, da človek stopi v tisti stan, ki mu ga je Bog namenil. Ako stopi v drugega, v katerega ga Bog ni klical, lahko zajde s pota zveličanja in je nesrečen za vso večnost. Od nekedaj je bilo med cerkvenimi učeniki mnenje, da se po stanu ravna naše zveličanje ali tudi pogubljenje, in da bi tisti, ki se v tem stanu zveliča, v drugem našel svoje pogubljenje. Sv. Alfonz primerja človeka, ki si zoper božjo voljo izbere stan, zvinjenemu udu, ki le s težavo opravlja svoje dolžnosti.

Iz berača — svetnik.

Svetnike imamo iz vseh stanov, tudi iz najnižjih. Berač Servulj je bil popolnoma hrom, ni mogel ne stati, ne sedeti, še toliko si ni mogel po-

magati, da bi svojo roko prinesel k ustom. Bil je tedaj povsem navezan na tujo pomoč. Deloma so skrbeli zanj sorodniki, deloma in največ drugi usmiljeni ljudje. Iz nabrane miloščine si je kupil sv. pismo in je prosil svoje obiskovavce, da so mu ga tu in tam brali. Resnice, ki jih je na ta način prejemal, je po cele dneve in ure pobožno premišljeval. Ostali čas je porabil večinoma za molitev. Večkrat je prosil, da so ga zanesli v cerkev sv. Lavrencija, kjer je bil pri sv. obhajilu in pri več sv. mašah. Svojo bolezen in siromaštvo je prenašal s čudovito potrpežljivostjo. Na smrtni postelji so bile njegove zadnje besede: „Tiho bodite! Ali ne čujete tam gori angeljskega petja?“ Med petjem nebeških duhov je izdihnil sveto dušo.

Berači so kaj radi površni ljudje, ki pogostoma zanemarjajo verske dolžnosti in so ne redkokedaj vdani slabemu življenju; vender pa imamo tudi svetnike iz tega najnižjega in zaničevanega stanu.

V vsakem stanu se moremo posvetiti.

Neki gospod je vprašal sv. Tomaža Akvinskega, kaj mu je storiti, da bo gotovo svetnik postal. Učeni sv. mož mu je odgovoril: „Hoteti ti je treba“. S tem je hotel reči, kedor si resno in vstrajno prizadeva za svetost, jo bo tudi v večji ali manjši meri dosegel, naj bo že tega ali onega stanu.

Kaker se iz vsakega lesa da izrezljati podoba svetnika, tako je mogoče tudi v vsakem stanu priti do svetosti. Tertulijan in nekateri drugi so nekedaj trdili, da se vladarji sveta, dvorniki in visoki uradniki po dvorih ne morejo posvetiti. Ali zgodovina tega ne potrjuje; ravno nasprotno spričuje, da je namreč tudi iz višjih, celo iz najvišjih stanov obsežno število svetnikov. Ali ni bil sv. Ludovik IX. francoski kralj? sv. Elizabeta, ogrska kraljčina in deželna grofinja? tretjerednik sv. Elzearij, dvornik? Največ svetnikov je iz višjih in srednjih stanov, pa tudi nižji so bogato zastopani. Mizarji n. pr. imajo za patrona Sv. Jakoba Češkega; kovači sv. Dustana; čevljarji sv. Krišpina; krojači sv. Homobona; vrtnarji sv. Morica; vozniki sv. Rikarda; mlinarji sv. Viljema; krčmarji sv. Gemijana; kmetje sv. Izidorja; pastirji sv. Vendelina i. t. d.

Tudi ženski spol ne zaostaja. Zamudno bi bilo jih tukaj naštevati, samo par iz nižjih stanov naj omenim. Ali niso bile sv. Notburga, sv. Radigunda, sv. Cita navadne dekle? Sv. Ivana, devica orleanska, pred kratkim za svetnico razglašena in bl. Ivana, devica sinješka, ste bili pastirici.

Kaj ne? Saj tudi drugače skorej ni mogoče, kaker da imamo svetnike iz vseh stanov. Boga in bližnjega ljubiti je mogoče v vsakem stanu. Prav tako je slehrnemu mogoče spolnjevati dolžnosti svojega stanu. Vaje v pobožnosti se pa itak ravnajo po močeh, zmožnostih in opravljenih posameznih, kaker izrečno povdarja sv. Francišek Sal.: „Pobožnost (popolnost) je podobna tekočini, ki vzame na se obliko, v kateri se nahaja.“

Tudi ti, čislani bravec Cvetja, se lahko posvetiš, ako resno hočeš. Tvoj stan ti ni nič na potu. Treba je le, da ljubiš Boga iz celega srca in bližnjega, kaker samega sebe. Stopi v stan, ako ti je še dano izbirati ga, v

katerega te Bog kliče. Spolnuj zvesto njegove dolžnosti, pridno se vadi v čednostih, ki so zlasti tvojemu stanu prikladne. Nasprotno pa odločno zatiraj strasti in greh in bodi prepričan, da te more tudi tvoj stan posvetiti.

2. Dolžni smo stremiti za popolnostjo.

Svet sodi, da je popolnost le za redovnike in poleg teh k večjemu še za duhovnike — za druge pa da zadostuje tako imenovana pravičnost sveta. Mnogo jih je, ki govorijo, ali si vsaj mislijo: dosti mi je, da se zveličam, svetnik še biti ne maram. Oh ubogi ljudje, ki pač ne pomislijo, da se odpove zveličanju, kedor se odpove svetosti, ker nebesa so plačilo za svetost.

Ali nebesa — ali pekel! Srednje poti takorekoč ni. Res, da se nekateri tolažijo z vicami, toda tudi za vice se zahteva pravičnost in svetost, najmanj vsaj stan milosti božje.

Kristijanu ne zadostuje navadna pravičnost sveta.

Novodobni ali moderni kristijani se imajo za pravične, če ne kradejo, če nikoger ne goljufajo, ne odirajo, nikomer ne želijo hudega, spolnujejo svoje državljsanske dolžnosti in za silo tuintam tudi verske. Taka pravičnost je za kristijana še vse premalo. Te vrste pravičnike najdemo v stari dobi, tako pri judih, kaker pri paganih; pri judih celo ne manjka takih, ki so se povspeli do svetosti.

Še dandanes občudujemo živo vero Abrahama, Izaka in Jakoba gorečnost prerokov, čistost egiptovskega Jožefa, srčnost in pobožnost Judite in Estere. Prav tako sè spoštovanjem izrekamo imena modrih paganov, ki so dosegli precej visoko stopnjo čednosti n. pr. Sokrat, Platon, Katon. Vsi ti po svojih vrlinah daleč presegajo mnoge novodobne, moderne kristijane, ki jim od krščanstva ni dosti več ostalo kaker ime.

Ako bi pravičnost takih kristijanov zadostovala, potem se moramo vprašati: Čemu je Jezus prišel na svet? Čemu je ustanovil sv. Cerkev? Čemu postavil sv. zakramente? Ali niso ta sredstva zato, da se kristijan ž njimi spolnuje in posvečuje in se na ta način po svojem življenju bistveno loči od judov in paganov.

Če bi navadna pravičnost sveta zadostovala, ni treba ne Kristusove vere, ne njegove Cerkve, ne sv. zakramentov, ampak bi bilo najboljšo, če bi ostali pagani, ker do imenovane pravičnosti so se povspeli tudi ti.

Kristijan je dolžan prizadevati si za popolnost.

Slikar ne pusti na pol izgotovljene slike, kedar jo hoče prodati, temuč gleda, da jo do zadnje poteze spolni in še le umetniško dovršeno izpostavi na ogled. Tako si moramo tudi mi kristijani za nalogo svojega življenja postaviti geslo: „Noben dan brez nove črtice v popolnosti!“

„Bodite popolni, kakor je vaš Oče v nebesih popolni,“ (Mat. 5, 48.) opominja Jezus. To ni samo njegova želja, ampak je zapoved, ki veže več ali manj pod grehom, kakeršen je že stan, v katerem kedo živi.

Apostol narodov odločno govori v prvem listu do Tesaloničanov, da je resnobna volja božja, da se kristjani prizadevajo že tukaj na zemlji doseči svojemu stanu primerno svetost; piše namreč: „To je volja božja, vaše posvečenje . . .“ (4—5.) Zato pa zahteva sv. cerkev od duhovnikov, preden nastopijo svojo službo, že neko popolnost; od tistih pa, ki nastopijo redovni stan, ostro terja, da si vsaj neprestano prizadevajo spopolniti se. Redovnik, ki si je izbral stan popolnosti, bi bil že samo zaradi tega v smrtnem grehu, če bi si nič ne prizadeval za svetost. Drugi kristijani v svetu živéči, niso sicer tako strogo k temu zavezani, izvzet pa vendar nihče ni, najmanj tretjerednik, ki je tudi redovna oseba, četudi mej svetom živeča.

Dolžnost, težiti za popolnostjo, je že obsežena v zapovedi: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega srca.“ Ta zapoved, ki je za vse dana, tudi vse veže. „Kedor je pravičen, bodi še pravičniji, kedor je svet, bodi še svetejši“ (Raz. 22, 11.) S temi besedami spodbuja sv. Janez istodobne kristijane k vedno večji popolnosti. Vtisnimo si pa zastran duhovnega življenja tudi dobro v srce besede sv. Bernarda: „Kedor ne gre naprej, gre nazaj, srednje steze ni na potu čednosti.“

Vzor popolnosti nam bodi v prvi vrsti Kristus.

Pesniki, slikarji, glasbeniki se pri svojih umotvorih kaj radi ozirajo na bivše sloveče mojstre. Oni so jim vzorec in ogledalo pri umetnosti, nje doseči ali celo prekositi je njih srčna želja. Tako se moramo tudi mi kristijani na potu popolnosti ozirati na najvišji vzor, na Jezusa Kristusa samega, ki pravi o sebi: „Jaz sem pot, resnica in življenje.“ Tudi za nas imajo veljavo njegove besede: „Zgled sem vam dal, da tudi vi tako storite . . .“ „Učite se od mene . . .“ Učenec vedno opazuje pri delu svojega mojstra, da ga posnema; hlapec gleda na svojega gospodarja, dekla na svojo gospodinjo, da storita isto; tako moramo tudi mi imeti vedno srce obrnjeno na svoj vzor, na svojega mojstra in učenika — Jezusa Kristusa.

Kristijan biti in za popolnost si prizadevati, to nam mora biti eno in isto. Kristijan biti se pravi Kristusa posnemati v svetosti. To je nauk sv. očetov. Naj navedem le besede sv. Gregorija iz Nise, ki to resnico tako le povdarja: „Krščanstvo je posnemanje Boga. Ako si torej kristijan, posnemaj Boga, posnemaj Kristusa! Ne nosi samo Kristusovega imena, temuč spričaj to ime tudi z deli, ki so vredna tega imena.“

Aleksander Veliki in vojščak plašljivec istega imena.

Aleksander Veliki je slišal, da je v njegovi vojski vojščak z imenom Aleksander, ki je bil boječe narave. Pokliče ga pred se in mu reče: Ti delaš sramoto mojemu imenu. Ako hočeš nositi ime svojega kralja, moraš biti junak; ako ne, odloži to ime.“ Enako bi mogel reči Kristus vsem onim kristijanom, ki ne živijo po njegovem nauku; Bog daj, da bi med njimi ne bilo nobenega tretjerednika!

Vzor popolnosti naj nam bodo tudi svetniki.

Življenje svetnikov je le posnetek Jezusovega življenja. Sv. Pavel opominja Korinčane, naj njega posnemajo, kaker se tudi on trudi posnemati Kristusa. Svetniki so nekako tako v zvezi s Kristusom, kaker zvezde premičnice s soncem. Oni so neprenehoma premišljevali Kristusa in njegovo trpljenje in s tem nas učijo, kam se je tudi nam obračati.

V sv. cerkvi se vsaki dan obhajajo godovi svetnikov. Zakaj to? Gotovo zato, da bi nas njih mični zgledi spodbujali k popolnemu življenju. Svetniki nam vedno in vedno kličejo s sv. Avguštinom: „Če smo mogli mi in me, zakaj bi ne tudi vi in ve? Vsak svetnik je imel kaj svojega, odlikoval se je prav posebno v tej ali oni čednosti, in ker so bili iz različnih stanov, se lahko vsak kristijan zgleduje nad tisto čednostjo, ki je njegovemu stanu pred vsem priporočljiva in potrebna.“

Vzor popolnosti naj bodo v tretji vrsti prvi kristijani.

Življenje prvih kristijanov je bilo tako zgledno, da skorej zastoj iščemo pri njih greh. Pravilo jim je bilo: „Rajše umreti, ko grešiti!“ Po pravici piše o njih cerkveni učenik Tertulijan: „Samo z enim stavkom: kristijan sem, so vse pregrehe izključene.“

Nikar pa ne mislite, da so se prvi kristijani bali samo greha, saj z božjo pomočjo se ga bojite tudi vi, ampak v isti meri so se vadili v vseh krščanskih čednostih, — to slednje je pa žalibog večkrat pri nas pomanjkljivo. Da bi se tudi na nas mogle vedno obračati besede sv. Avguština: „Kedor je usmiljen, voljno prenaša razžaljenja, tujo bolečino občuti kot svojo, je ponižen, zemeljsko zaničuje, da si večno pridobi, stiskanemu je na strani, potrebnemu pomaga, se joka z jokajočimi, se veseli z veselimi — ta je pravi kristijan.“

Ne ugovarjaj, češ, ako so prvi kristijani tako živeli, so pač več storili, kaker so bili dolžni: kedo more v današnjih prosvitljenih časih kaj takega zahtevati?! Tako govorjenje je zmeta vseh zmot. Ali niso dolžnosti kristijanov danes in včeraj in vedno iste? K čemer so bili prvi kristijani zavezani, so sami najbolj vedeli, saj so živeli tako blizu apostolskih časov, mnogi so apostole celo poznali in iz njih ust samih zajemali večne resnice.

Kedor se drži načel sveta, temu se seveda zdi vsaka popolnost nespamet. Meseni človek ne razume tega, kar je duhovnega. Po tem tudi ne vprašujemo, kaj svet pravi in hoče in zahteva, ampak kaj Kristus uči in priporoča.

Dobri otroci sv. Franciška! Zapišite si to v vaša srca: Naj svet govori kar hoče, naj ljubčki sveta delajo, kar jim drago; resnica je in ostane: Vsak kristijan je več ali manj dolžan stremiti za popolnostjo, ako tega ne stori, lahko poklic zgreši in se vekomaj pogubi.

Kaj je ljudem na sv. Frančišku posebno všeč?

Modernemu svetu svetniki in svetnice nič kaj ne ugajajo. S prezirljivo sodbo jih presoja in zametuje ali celo zaničuje. To seveda ni prav; če ravnaajo tako katoličani, je tudi greh.

Enega izmed svetnikov pa moderni svet vendar le občuduje in visoko povzdiguje. To je tisti svetnik, katerega so njegovi someščani prezirljivo obsojali in ga od vseh strani javno in skrivaj pitali z besedo „norec“ in ga kleli ko „bedaka“. Dandanes — v času brezbožnosti in nevere — se pa malokatero ime izgovarja s tolikim spoštovanjem in občudovanjem, kaker ime asiškega ubožca sv. Frančiška Serafinskega. Čudno, da moderni svet časti ko „modernega svetnika“ moža, ki ga je Cerkev pred 692 leti za svetnika razglasila. Frančišek je ljubljenec modernih. Tudi ti ga sedaj za svetnika priznavajo. Morebiti se bo ta moderni svet po Frančišku spreobrnil, ali vsaj nekoliko zboljšal.

Kaj pa dopade ljudem na Frančišku? Kakšno skrivnostno moč ima asiški ubožec, da vse nase vleče kaker močan magnet železo?

Odgovor na to vprašanje je raznovrsten. Nekaterim dopada njegova ljubezen do živali, ptic in narave, da jih je nazival brate in sestre, drugim ugaja Frančiškova ljubeznivost in nehlinjena preprostost, tretji občudujejo njegovo globoko, otroško odkritosrčno pobožnost in zopet nadaljni ne morejo prav pojmovati in se dovolj načuditi njegovemu obnašanju in vedenju do ubogih, trpečih, propadlih in gobovih. Vsi ti imajo prav; najbolj prav pa ravnaajo tisti, ki vse te lepe Frančiškove lastnosti skupaj združijo in pridenejo še njegovo krotkost, veselost, ponižnost, potrpežljivost, odločnost, delavnost in spokornost. Tako dobimo celotno sliko sv. Frančiška, iz zatajevanja izklesanega in v ljubezni božji utrjenega zrelega moža, ki ne išče sebe, ampak išče in najde v vsem in povsod le Boga. — Moj Bog in vse!

P. ANGEL MLEJNIK.

Tretji red pelje v nebesa.

Ob 700 letnici vstanovljenja tretjega reda, se moramo pred vsem spominjati njegovega sv. vstanovitelja serafinskega očeta sv. Frančiška. Razsvetljen od Boga je dobro poznal potrebe svojega časa. V svoji silni ljubezni do bližnjega in goreč za zveličanje duš je vstanovil svoj tretji red kot najizdatniše sredstvo za prenovljenje človeštva. Sv. Vodilo je sestavil na podlagi sv. evangelija in nič družega ni hotel, kot pripeljati ljudi k popolnemu spolnovanju evangeljskih nauk. V tretjem redu dobi kristijan vzore življenja, sveto pravilo življenja

in preobilno plačilo tukaj in v večnosti. Čim višji je namen in cilj, po katerem človek hrepeni, tem višje se vspne. To velja pred vsem o našem duhovnem, notranjem življenju. Cilj tega npravnega stremljenja je tako visok, da si višjega misliti ne moremo. Saj je Bog naš cilj in njegova popolnost ter naše zedinjenje z Bogom. Bogu moramo podobni postati po besedah Zveličarja: „Bodite popolni, kakor je vaš Oče v nebesih popoln.“

Do tega cilja vodi tretji red svoje ude po voditeljih. Goreč in za svojo stvar vnet voditelj, kateremu je ta služba ljuba in zares važna, bo znal navdušiti ude za sveti poklic, za veliko nalogo, ki jo ima tretji red mej svetom. Vzor življenja v tretjem redu, kakor ga je zamislil sv. Frančišek, bo znal moder voditelj spraviti v sklad sè sedanjimi razmerami časa. Prizadeval si bo pa pred vsem, da bodo tretjeredniki zgledni kristijani in navdušeni za svoj red. Porabil bo za to vsako priliko. Vestno se bo pripravljal na pridige, slovesno bo povzdignil dne sprejema novih udov in obljube novincev; natančno bo vpisaval vse, kar je važnega; ob gotovih dnevih podeli vesoljno odvezo in papežev blagoslov itd.

V veliko podporo mu bo pri tem dober odbor. Kateri odbor je dober? Odbor je dober, ako imajo odborniki ugled in veljavo pri udih in zunanjih ljudeh. Odborniki in odbornice morajo sami imeti veliko spoštovanje do svoje službe, ki so jo dolžni vestno opravljati. Nikedar jih ne sme prevzeti častihlepnost. Udje odbora morajo biti zgledni v svojih družinah in ako so družinski očetje ali matere, gospodarji in gospodinje, morajo imeti najprej red v svoji družini, sicer bi malo dosegli. Imeti morajo tudi toliko prostega časa, da bodo mogli svojo službo v tretjem redu dobro izvrševati. Ako imajo v svoji hiši toliko skrbi in dela, da še doma komaj shajajo, ne bi mogli nadzorovati, ne bi imeli časa skrbeti za uboge, obiskovati bolnike, se udeleževati pogrebov itd. Prva skrb je družina. Odborniki in odbornice morajo biti tudi dobro podučeni o tretjem redu, da bodo znali odgovarjati, podučevati, pojasnovati tistim, ki jih o tretjem redu kaj vprašajo. Velike važnosti je, da ima odbor mej svojimi udi enega ali družega iz boljših krogov, izobraženega in modrega svetovavca. Tako zgine razlika mej visokimi in nizkimi. Ni dobro, ako so v predstojništvu in odboru le stari ali vedno isti ljudje.

Z dobrim odborom bo tedaj voditelj dosegel lepe vspehe in tretjeredniki bodo res vzorni kristijani. Na to mora gledati vsaka skupščina. Za vse stanove človeške družbe najdemo krasne zglede in lepe vzore krščanske popolnosti v svetnikih in svetnicah tretjega reda. Ta jim je vcepil globoko prepričanje, da je človek za kaj višjega vstvarjen in ne le za to zemljo; ta jih je navdušil, da so živeli predvsem za večnost. Tretji red jim je kazal pot do cilja in jim je tudi nudil v obilni meri sredstva za krščansko popolnost. Kedo izmej udov tretjega reda bi mogel pozabiti na oni srečni dan, na tisto blaženo uro, ko je dobil pri sprejemu prvokrat redovno obleko, škapulir in pas? Gotovo je bil vsak prevzet svetega veselja in je sklenil pričeti novo, sveto in popolno življenje za srečno večnost.

Poglavitne dolžnosti redovnega — tedaj tudi tretjerednega življenja so lepo vpodobljene v treh slikah, s katerimi je okrasil véliki slikar, tretjerednik Džoto (Giotto † 1336) grob sv. Frančiška. Prva slika nam kaže, kako se je svetnik zaročil s sv. uboštyom. Tudi tretjerednik naj odtrga svoje srce od pohlepnosti po bogastvu in sicer s tem, da rad podpira uboge, da opravlja razna dela krščanske ljubezni, da pravočasno z oporoko vredí svoje posvetne zadeve, da se stanu primerno oblači in tako vredí vso hišno opravo, da se sploh varuje ničemrnosti in razkošnosti. — Druga slika kaže v snežno belem stolpu sv. čistost, kateri strežejo angelji, v preddvoru pa duhovniki dele svete zakramente. Kako pomenljiva je ta podoba zlasti za ude tretjega reda! Ta zahteva od njih stanovsko čistost; zato se imajo ogibati slabih tovarišij, plesov, nespodobnih gledaliških iger, živeti zmerno in najmanj mesečno prejemati svete zakramente. — Tretja slika poveličuje sv. pokorščino; priči ste modrost in ponižnost. Trume angeljev občudujejo ta prizor in sè spoštovanjem gledajo na sv. Frančiška, ki jemlje na svoje rame jarm pokorščine. Pomen te slike je jasen. Ko je človek premagal pohlepnost po denarju in bogastvu, ko je podvrgel grešno poželjivost, mora streti tudi lastno voljo, to je: nevrejeno hrepenenje po razbrzdani prostosti, ter se vesel podvreči Bogu in postavnim redovnim predstojnikom. Pokorščino do redovnih višjih obljubi tretjerednik v sv. obljubi. Vdanost sv. cerkvi in apostolskemu sedežu, je predpogoj za sprejem v tretji red. Zato se morajo zdržati branja slabih knjig in časopisov, nasprotno so pa dolžni naročati, brati in širiti dobro berilo, zlasti podpirati svoje tretjeredne časnike (Cvetje!).

Tako življenje seveda nasprotuje duhu sveta in se zdi posvetnemu človeku neznosno, ostro in trdo. Pa sv. Frančišek je tretji red sam imenoval „red od pokore“ ali spokorni red. Kedor je pa z resno voljo to življenje sprejel, ta bo kmalu okusil, kako sladko in lahko je to življenje, spoznal, bo da je tretji red pravi božji vrt, v katerem bujno in bogato cveto najlepše cvetke krščanskih čednosti. V tretjem redu se najlepše razvija tako potrebna čednost zatajevanja samega sebe, ki je podlaga krščanskega življenja po besedah Gospodovih: „Kedor hoče moj učenec biti, naj zataji samega sebe, naj nosi svoj križ in hodi za menoj.“

V srcu tretjerednika, ki živi po duhu sv. Vodila, bo gorel ogenj ljubezni božje, katerega vsaki dan neti in podžiga sè sv. obhajilom, z odpustki in redovno molitvijo. Prelep sad, ki ga obrodi tretji red je ljubezen in navdušenje za nevesto Kristusovo — sv. Cerkev, zvesta in brezpogojna vdanost cerkvenemu učenilstvu v vseh rečeh, ki zadevajo vero in nrvnost, spoštovanje do duhovnikov, v katerem nam je sv. oče Frančišek najlepši zgled.

Tretjerednik naj se vedno zaveda svojega visokega poklica in naj po zgledu sv. očaka ne živi le za se, temuč naj si prizadeva tudi drugim koristiti. To bo storil najprej sè svojim lepim zgledom. Ne pozabimo, da lep zgled še ni zgubil svoje moči. Kedo je svet tako pokvaril? Večjidel slab zgled in razna pohujšanja. Zato naj si tretjeredniki prizadevajo, da to strašno povoden brezverstva, surovosti in podivjanosti zajeze sè svojim značajnim, odločnim, vzornim, krščanskim življenjem doma in v javnosti, ne zato da

bi se skazovali, temuč v večjo čast božjo po besedah Zveličarja: „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in hvalili Očeta, ki je v nebesih.“ Lep zgled bodo dajali že s tem, ako bodo zvesto spolnovali sv. Vodilo, ki pravi: „V domačem življenju naj si prizadevajo drugim dajati dober zgled; pospeševati pobožnost in vse, kar je dobrega.“ Mnogo družin je bilo prenovljenih in posvečenih sè stanovitnim zgledom potrpežljivosti in pobožnosti dobre matere, mnogokrat je čednost in molitev otrok spreobrnila očeta in ga odvrnila od slabih potov. Tudi v javnem življenju naj bodo udje tretjega reda vzorni kristijani. Prvi in najgorečniji naj bodo v molitvi in pri očitni službi božji. Glavna podpora in tolažba naj bodo dušnemu pastirju v njegovi težki službi. Tako bo njih življenje obrodilo najlepši sad, ako bodo delali v duhu in ljubezni sv. Frančiška.

Pazi na malenkosti!

„Kdaj naj začnem vzgajati svojega otroka?“ je vprašala mlada mati učnega zdravnika. „Koliko je otrok star?“ je povprašal zdravnik. „Dve leti.“ „Tedaj ste ravno dve leti zgubili“, je resno odvrnil. Začudeno se bo morebiti vprašal ta ali oni izmed čislanih bravcev ali bravk, kaj je neki ta zdravnik mislil, da je dal tako nepričakovan odgovor, saj vender tako mlad otrok še nima pameti, da bi ga bilo sploh mogoče vzgajati. Temu ni tako, dragi moj, če tudi je otrok še tako malo razvit, da še ne razodeva ravno dosti pameti, vender stariši lahko rabijo ono vzgojno sredstvo, ki se imenuje navada. Z nekolikim trudom je možno navaditi še celo mlado živalico na pokorščino, da celo na neko vrsto zatajevanja, ki pomaga premagati prirojeno nagnenje. Koliko laglje mora biti šele mladim otrokom vsaditi marsikatero čednostno navado, ki je tedaj seveda tudi neke vrste „dresura“, pa vender pozneje lajša pot pravi čednosti. Kar se je Janezek naučil, to Janez zna. Če se je Janezek v zgodnji mladosti priučil lepega vedenja pri jedi, dostojnega govorjenja, reda, snage in družih podobnih malenkosti, jih bo z lahkoto zvrševal v poznejših letih in hvaležen bo skrbni materi za trud, ki ga je imela z njim. Rodbinske navade imajo silno velik vpliv v človeški družbi. Otroci nesejo take navade sè sabo iz očetove hiše in jih širijo mej druge otroke, s katerimi občujejo. Take navade ki jih vsrkava človek že takorekoč z materinim mlekom vase, se morejo včasih zasledovati do prvih njihovih izvorov, do zgodnje mladosti.

Res je, da so vse to le malenkosti, toda prav iz teh malenkosti obstoji človeško življenje. Slaba navada je podobna krivo zraslemu drevescu. Nemogoče je enostavno drevo prijeti, zravnati ter reči: Tako, zdaj pa ravno stoj in rasti! Tako ne gre, ampak je treba drevesce h kolcu privezati in je naravnati; končno se ti bo posrečilo popraviti to napako na drevescu. Iz

tega zgleda pa tudi lahko spoznaš resnico znanega slovenskega pregovora: „Slaba navada železna srajca“. Liki železne srajce se človeka prime slaba navada, ki se je moreš le sè vstrajnim trudom in z veliko potrpežljivostjo znebiti.

Koliko ljudi se dandanes zgraža in pohujšuje nad oderuhi in brezsrčnimi gospodarji! Ne pomislijo pa, da nastane vsaka velika hudobija iz takih neopaženih malenkosti. Ko otrok je bil morebiti tak trdosrčen človek tudi mehkega in dobrega srca in ne bi bil nigdar dopustil, da bi se pritrvalo plačilo kateremukoli služabnikov. Imel pa je napako, da je bil precej nagnjen k sladkosnednosti. Kateri otrok je nima? A ravno vsled te sladkosnednosti, na katero ga nihče ni opozoril in mu popisal veliko nevarnost in žalostne njene posledke — vsled te napake je dobil neko ljubezen do denarja, ker človek z denarjem lahko zadosti slehrnemu nagnjenju. Kedor se pa enkrat v denar zaljubi, da raje slovo milosrčnosti in čutu dostojnosti, kaker pa da bi se ločil od denarja. Kot dijak, učenec, pomočnik dela male dolgove, da lagije streže svojemu nagnjenju, kot gospodar, trgovec itd. pritrguje delavcem plačilo ter varčuje pri varnostnih pripravah, ker bi drugače poleti ne mogel na letovišče ali pa bi moral imeti eno služkinjo manj. Postal je tako suženj svoje navade — sladkosnednosti, ki je v toliko očeh le malenkost.

Videl si, dragi moj, na tem zgledu moč navade, videl, da človek postane lahko tudi suženj in žrtev svojih navad. S tem pa še ni rečeno, da mora tako biti. Ne! Naša in tvoja dolžnost je, da uporabiš to moč navade zase, da se ž njo okoristiš in da ti ona služi za deklo. Ta dušeslovni zakon navade deluje z isto mirno trdovratnostjo zoper nas, če ga ne prisilimo, da dela za nas. Navadi se nič ne mudi, kaker bi vedela, kako čudovito učinkujejo večkrat ponavljana dejanja. Prvikrat nas marsikaka stvar stane mnogo truda, pa njeno ponavljanje nas utruja že mnogo manj. Čim večkrat se dejanje ponavlja, tem manjši postaja napor, dokler konečno ne izgine. Pa ne samo to. Delo, ki se nam je zdelo od kraja težko, nam postane potreba, in bi je le s težavo zopet opustili.

Seveda pa se ta sprememba ne zvrši samo s tem, da človek to stvar spozna, ali da naredi vsaki dan nekaj sklepov, ki jih v naslednjih trenutkih že pozabi. Le dejanja, le mnogokrat ponavljana dejanja imajo to čudovito moč. Malo ti bo pomagano, dragi moj, če te n. pr. vsake kvatre enkrat obide misel, da bi bilo dobro red napraviti v sobi. S tem še ni rečeno, da si reden človek. Ako si hočeš pridobiti navado reda, moraš dosledno vsaki dan slehrno stvar postaviti na svoj prostor, tako da bi lahko v temi našel vsako najmanjšo stvar, ki jo iščeš, šele tedaj, ko ti ne bo treba pri tem nič več misliti, ampak boš kar nekako nehote storil, kar je prav in razum od tebe zahteva, tedaj lahko rečeš, da imaš navado biti reden.

Redki so ljudje, katerim se v življenju nudi prilika zvršiti velika dejanja. Kakor izlet na Triglav pravzaprav ni družega, kot nekaj tisoč korakov, skokov ali naporov, ravno tako tudi naše življenje pravzaprav ni družega kot dolga vrsta raznih z naporom sicer, vendar dobro zvršenih dejanj. In to je prava srčnost. Znani pisatelj Pejó (Payot) pravi: Srčen ni tisti, ki semterlje

kako srčno dejanje dovrši, ampak tisti, ki vsa dejanja svojega življenja srčno izvršuje. Ker nimaš prilike vršiti velika dejanja, zvršuj tako, kaker bi rad opravljal velika, vsa mala, takozvane vsakidanje malenkosti, ki se ti ponujajo vsako uro. Kakšne malenkosti in malenkostne navade imam predvsem tu v mislih, o tem se pomeniva drugikrat.

P. Angelik.

P. HUGO BREN.

Slovo od samostanske celice.

edena sapa jožefinizma je zapihala po bivši Avstriji. Vstrepetale so lilije po samostanskih zatišjih. Čimbolj so bile skrite pred svetom, tembolj so trepetale. Ne brez vzroka. Saj je jožefinizem pomenjal smrt pred vsem za redove, ki so po napačnem mnenju jožefinizma samo sebi in Bogu, ne pa človeštvu živeli. Takozvani premišljevalni redovi so bili njemu le trotje človeške družbe, kjer je doma le zaobljubljeno brezdclje in lenoba.

Kar so te Bogu udane duše dan za dnem sè strahom in trepetom pričakovale, je prišlo. Dne 12. jan. 1782 l. je izešla cesarska odredba, s katero so bili odpravljeni samostani vseh zgolj premišljevalnih redov. S hladnim zamahom, ki bi bil kaj boljšega vreden, je ž njim „prosvitljeni“ cesar postavil na cesto celo vrsto svojih plemenitašev in plemkinj, ki so zamenjale krasne grajske dvorane z ubožnimi samostanskimi celicami, svilo in dragulje z raševino in rožnim vencem.

Ta smrtni udarec je veljal mej drugimi tudi našim klarisam v Ljubljani, Škofji Loki in Mekinjah pri Kamniku. Pretresujoči jok je pretrgal samostansko tišino teh naselbin ubožnih hčera sv. Frančiška, ko jim je došla žalostna vest, da so kot redovnice obsojene na smrt. Le en žarek upanja jim je še sijal ter jih tolažil, da bodo še smele v dosedanem samostanu vsaj skupaj smrt čakati. Toda gosposka ne prizanese, ne popušča. Tozadevna prošnja je bila klarisam odbita, četudi so bile pripravljene baviti se sè vzgojo ženske mladine.

Grof Auersperg je dobil žalostno sporočilo, naj mekinjskim klarisam ta vladni ukrep naznani. Z jokom, a vender udano, tako sporoča sam, so sprejele to usodno pravico. Potem ko jih je zaprisegel, da bodo vse natančno povedale, glede samostanske imovine, ki je bila razglašena za državno last, se v svoji vestnosti niso upale ničesar več dotakniti. Sestra kuharica, tako pravi, se je bala iti v shrambo po potrebno zabelo, sestra kletarica v klet po malo pijače. Ena si celo ni upala pobrati par kurjih peres, ki so slučajno padla iz blazine. Kako nasprotje! Kronani mogotec, ki je kradel in ropal na debelo, si je domišljeval, da s tem Bogu služi, uboga redovnica si v svoji nežni vestnosti vsled prisege ne upa vzeti za življenje potrebnega,

dasi od svojega, oz. samostanskega. Prav kaker danes, ko razni oderuhi in verižniki goljufajo na debelo, ne da bi si delali težko vest, mejtem ko se ubožec boji, če je vzel kaj malenkostnega, ker je bil lačen. Ah, kako bridka so često nasprotstva življenja, ki jih nobena človeška pravica ne zravnava! Človek, kristjan, ki jih gleda in okuša, ima vsaj tolažbo, da bo božja pravica, ki nima zavezanih oči, enkrat zamenjala vloge Lazarja in bogatina.

Od tistega časa je vladala v mekinjskem samostanu še večja tišina. Nune so vedele, da so jim dnevi v ljubljeni samoti štetí. To jih je polnilo z nemo žalostjo. Ke bi mogle deloma še obstoječe samostanske celice govoriti, marsikaj genljivega iz teh dni slovesa bi nam pripovedovale. Povedale bi nam, da so tiste dni in noči gorke solze močile njih tla in vroče poljube sprejemale njih stene. Zakaj tega sveten človek ne razume. On misli, da se samostanske celice ne ločijo mnogo od ječe. On meni, da se iz obojnih čuje le otožna pesem — ujetega ptiča tožba. Kolika zmota! Ni celic, kjer bi bilo toliko veselja, zadovoljnosti in sreče doma, kot v samostanskih, kjer prebivajo dobre redovne osebe. In da je v tedanjem mekinjskem samostanu vladalo vzorno redovniško življenje, priča že omenjena nežna vestnost redovnic, kaker tudi dejstvo, da jih je vseh dvajset — toliko jih je bilo takrat v samostanu izjavilo, da hočejo skupaj živeti, čeravno jim je vlada dala vedeti, da dobi v tem slučaju vsaka mesto 200 le 150 gl. letne pokojnine. Zato jim je bilo tem težje pri srcu, čim bolj se je bližal čas zadnjega slovesa od njim tako dragih celic. Otrok se ne more težje poslavljati od domače hiše, kot so se one od blažene samostanske samote. Kaker se otrok šele takrat prav zave, kaj mu je domača hiša, ko namerja korak v svet, tako so one šele takat v polni meri spoznale, kaj so jim bile samostanske celice, ko so jih podili iz njih.

Napočilo je usodno jutro 3. julija 1782. Po zadnji noči, prečuti v solzah in molitvi, jih je na vse zgodaj samostanski zvonec zadnjič povabil v cerkev. Zadnji pogled in pozdrav dragi celici, pozorišču njih bojev, zmag, milosti, miru in sreče in odhitele so v cerkev, da se poslove še od svojega božjega ženina v tabernakeljnu. V cerkvi, kaker poroča naš kronist P. Konrad Branka, je že čakal svetniški naš pater Hugon Vodnik, opravljen za poslednjo službo božjo v samostanski cerkvi. Po genljivem nagovoru k vstrajnosti v redovnem poklicu, naj pride kar še hoče, so prejele sv. obhajilo in se tako pokrepčale za zadnjo najtežjo žrtev. Po sv. maši so se sè solznimi očmi poslovile še od grobov svojih rajniš sester, nato so pa zasedle pripravljene vozove. S križem v roki in s povešenimi očmi so se peljale skozi Kamnik proti Velešovem, kjer jim je bilo dovoljeno v samostanu „belih nun“ skupno čakati smrti. Tu so jim bili odkazani prostori v pritličju, mejtem ko so dominikanke stanovale v zgornjih. Vlada jih ni več smatrala za samostansko družino, a one so po možnosti živele kaker v Mekinjah, samo še bolj skromno. Prejšnja opatica pl. Gall je bila njih skupna mati, ki je upravljala pokojnino vseh. Že omenjeni kronist P. Konrad poroča, s koliko ljubeznijo so ondi čvale svojo redovno obleko, kako jim je bila draga, četudi že ponovno zašita. Vsaka jo je hotela ohraniti vsaj še do mrtvaškega odra.

V pregnanstvu so umirale druga za drugo, a brez dvojbe srečniše kotisti, ki jih je pregnal — Jožef II. Ko bi bil on te in druge Bogu živeče duše pustil v njih samoti in se jim priporočil, naj z molitvijo zalivajo njegovo pošteno delo, bi mu ne bilo treba na smrtni postelji tožiti, da umira kot knez, ki je imel dobre namene, a smolo pri vseh svojih načrtih.

Dopisi.

Iz Gorice. Tu se tretji red lepo razvija. Stari udje, ki jih je razkropila nesrečna vojska na vse strani, so se večinoma zopet zbrali in prihajajo prav pridno k mesečnim shodom. Teh shodov se vdeležujejo za sedaj tudi svetogorski tretjeredniki. Upanje pa je, da bodo ti kmalu obnovili svojo skupščino. Stari zapisnik se je sicer zgubil, ali je zgorel sè samostanom vred, pa ga bodo zopet na novo sestavili, kaker hitro bo nova cerkev ali kak primeren prostor za kapelo gotov. — V goriško skupščino je lani na novo pristopilo 40 novih udov — lepo število za sedanje razmere! Tudi novo redovno zastavo so že napravili za osem tisoč petsto kron. Zastava je iz bele svile; vezenino je zelo okusno napravila učiteljica gdč. Fajt, dve sliki (sv. Frančiška in sv. Elizabete) pa naš slikar preč. p. Blaž. Zastavo so blagoslovili 21. novembra zelo slovesno. Cvetja so naročili 70 izvodov — zelo veliko število za njihove razmere.

Sv. Križ pri Slatini. Pri nas smo meseca aprila lanskega leta s tridnevnicco obhajali tridesetletnico, odkar je v naši župniji ustanovljen tretji red. Tridnevnicco so vodili č. p. Jožef iz Celja. Razlagali so nam, kako moramo v duhu sv. Frančiška živeti in treti, da bomo enkrat srečno umrli. — Drugo slavnost smo obhajali ob priliki birmovanja. Preč. in prevzvišeni gospod knez in škof lavantinski so nam blagoslovili novo zastavo, ki so jo tretjeredniki preskrbeli v spomin tridesetletnice. Pri tej priliki so nam ganljivo in toplo, kaker znajo le Njih Eminenca, na srce polagali, kako naj pod zastavo tretjega reda pravično živimo. Bog plačaj presvetlemu knezu in nadpastirju njihov trud in ljubezen! Dan, ko so bili v naši nadžupniji, bo ostal vsem tretjerednikom v trajnem spominu. — V zadnjih treh letih je umrlo pri nas 44 tretjerednikov, 48 je bilo pa novo sprejetih. — Cvetje je imelo pri nas lansko leto 50 naročnikov, upamo, da to leto število ne bo manjše.

S Tolminskega. Kedor prebira stare letnike „Cvetja“, se prepriča, da je bil po gorskih župnijah goriške nadžupnije tretji red jako razširjen. Ustanovili so ga goreči dušni pastirji, katere je Bog vže poklical k sebi. Sčasoma se je prvotna gorečnost za tretji red ohladila, bodisi pri voditeljih, bodisi pri tretjerednikih in tako so zaspale razne skupščine. Smrtni udarec pa mu je zadala skorej štiri leta dolga vojska — razkropili so se pastirji in ovce. V tolminski župniji še ni bila ustanovljena skupščina, zato tudi ni bilo tam voditelja, vendar je štela tolminska župnija nad sto tretjerednikov, ki so bili vpisani v bližnje skupščine na Libušnjem, v Drežnici, v Kobaridu, največ pa na Kostanjevici v Gorici. Naravno je, da so razmere po vojski terjale, naj se vsled vojske po svetu razkropljeni bratje in sestre sedaj združijo v eno močno skupščino v veliki domači fari v Tolminu. Zato smo ustanovili v februarju 1920 svojo skupščino, ki šteje nad 150 članov, in še vedno se novi oglašajo. Voditelj skupščine je preč. monsignor dekan Ivan Rojec. Shodé imamo vsako zadnjo nedeljo v mesecu, katerih se tretjeredniki zares

prav številno vdeležujejo. Svoj čas so imeli tretjeredniki tudi svojo knjižnico in društveno sobo, katero bomo v boljših časih in razmerah gotovo oživeli. Škoda, da ne sme še zahajati v zasedeno ozemlje „Cvetje“, ki bi prineslo med brate in sestre novega duha in novo življenje, toda upajmo, da se bodo Lahi kmalu prepričali, da je „Cvetje“ nabožen in ne političen, ali celo državni nevaren list.

Iz mariborske skupščine.

O stanju in delovanju leta 1920. Kakor prejšnja leta, je bil tudi v tem letu slovesen sprejem novih udov in obljub trikrat. Na novo je bilo sprejetih 55, mej temi 9 moških. Iz zapisnika za novince je bilo v glavni zapisnik vpisanih 39, mej temi 14 moških. — Do dne 31. XII. 1920 je bilo vpisanih (s podružnicami vred) 14.289 udov. Od teh jih je umrlo 5561 (najbrže še več, pa niso bili naznanjeni). 765 je takih, ki so ali sami odstopili, ali pa bili izključeni. Mariborska organizirana skupščina šteje okoli 1200 udov.

Od 7.—11. marcija so bile sv. duhovne vaje, 11. marcija volitev predstojništva, 5. aprila je imel p. prov. kom. vizitacijo skupščine, 6. aprila so prišli na sestanek voditelji mariborskega okrožja. — Pred vsakim slovesnim sprejemom novih udov in obljub je bila seja predstojništva z votacijo o kandidatih in novincih. Ob dnevih mesečnih shodov je bil po večernicah poseben nauk za novince v kapeli sv. Frančiška. Na novo je bila ustanovljena skupščina pri sv. Tomažu pri Ormožu. Mariborsko okrožje šteje sedaj 53 kano-nično ustavljenih podružnic. —

Razen mesečnih shodov v Mariboru za Slovence in Nemce posebej, so bili shodi in vizitacije III. reda v sledečih župnijah: Kamnica 11. I. (P. Emerik), Limbuš 14. III., Spodnja Polskava, 21. III, Ribnica na Pohorju, 25. III, Brezno 28. III, in 20. VI, Studenice, 11. IV, Št. Janž na Dravskem polju 18. IV, (P. Emerik) in 12. XII, Sv. Barbara v Slov. goricah 2. V. (P. Emerik), Sv. Tomaž pri Ormožu 2. V, Sv. Lenart pri Velikinedelji 4. V, in 7. XI, Črešnjevce 9. V, Sv. Martin pri Slovenjgradcu 23. V, Staritrč 24. V, Slovenjgradec 25. V, Št. Ilj v Slov. goricah 30. V, Ljutomer 3. VI, Sv. Križ pri Ljutomeru 6. VI, Sv. Ožbalt 22. VI, Zgornja Sv. Kungota 27. VI, Sv. Miklavž pri Ormožu 4. VII, Sv. Jurij ob Pesnici 11. VII. in 21. XI, Sv. Jakob v Slov. goricah 25. XII. in 14. XI. (P. Emerik), Sv. Marjeta ob Pesnici 25. XII, Laporje 8. VIII, Hoče 22. VIII, Svečina 29. VIII, Puščava 8. IX. (P. Bernard). Zavrčce 12. IX, Sv. Križ pri Mariboru 19. IX, Jarenina 26. IX, Remšnik 10. X, Makole 17. X, Slovenska Bistrica 24. X, Svetinje 31. X, in 1. XI, Velikanedelja 14. XI, Limbuš 4. XII, Ruše 5. XII, Sv. Peter pri Mariboru 19. XII. Izostala je vizitacija v župnijah: Sv. Martin pri Vurbergu, Selnica, Cirkovce, Črnagora, Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Slivnica, Fram, Spodnja Sv. Kungota, Verzej, Majšberg, Tinje, Sv. Venčesl, Ormož, Središče, Sv. Bolfenk na Kogu, Vuzenica, Trbonje, Sv. Anton in Sv. Primož na Pohorju. Za žive in rajne ude se je opravila sv. maša vsakikrat na dan shoda, na praznik sv. Ludovika, vtisenja ran sv. Fr., na praznik sv. Frančiška in na god sv. Elizabete. Za vsekega pokojnega uda, ki je pri-glašen k organizaciji, se oznani in opravi ena tiha sv. maša. V ta namen daruje vsak ud mariborske skupščine na leto vsaj 40 vinarjev, ali pa enkrat za vselej 20 K. Za druge potrebščine III. reda darujejo udje pri mesečnih shodih v nabiralnik, ki je nastavljen v ta namen.

Armada sv. Križa. Pospešitelji so leta 1920. nabrali 5013 K 54 v. mi-loščine za Sv. Deželo. Za celo Slovenijo je voditelj Arm. sv. Križa doktor P. Angelik Tominec, frančiškan v Ljubljani. Ravnatelj tretjega reda mariborske skupščine je glavni pospešitelj le za Maribor in tiste kraje, kamer hodi na

vizitacijo tretjega reda. Vsi pospešitelji (-ce) so udje tretjega reda. Imena udov in miloščino donašajo osebno, po pošti ž njimi ne občuje rad „glavni pospešitelj“. Nabrane miloščine ni objavljaj v Cvetju, ampak je sprejem potrdil na nabiralni poli. Ker priljubljenih križev celo leto nismo imeli, je le malo novih udov pristopilo. O božiču smo križe zopet dobili in sicer dve vrsti: bele iz cinka po 6 K in rumene iz medenine po 10 K. Upam, da bodo le-ti mnogo novih udov pridobili. Daljni pospešitelji, ki ne morejo osebno v Maribor priti, naj mi po dopisnici naznanijo, koliko križev želijo, da seboj prinesem, kadar pridem na vizitacijo tretjega reda. Po pošti jih ne bom pošiljal, ker se je že več pošiljatev zgubilo. — Nabrano miloščino smo izročili voditelju cele Slovenije v Ljubljani ta pa komisariju sv. Dežele za celo Jugoslavijo v Zagrebu.

Francišksanska misijonska družba v Mariboru je nabrala in Ljubljano poslala 2543 K —.

Odsek sv. Elizabete. Z ozirom na veliko potrebnost naših otrok in toliko draginjo se je razširilo delovanje odseka sv. Elizabete preko mej tretjega reda in pritegnilo v sodelovanje najširše kroge. Po odbornici tega odseka se je naprosilo „Žensko društvo“ za pomoč, in je spomladi darovalo 1000 K, da so se nakupile obleke za prvoobhajančke. Isti član odbora je stopil v stik z vsemi šolami v Mariboru, da se potom otrok nabira za revne otročiče, in v to svrhu se je določil „otroški dan“ 4. in 5. decembra, na katerem so otroci pobirali, oziroma prodajali znake. Ta dan je vrgel nad 30.000 K. — Nakupilo se je 100 parov čevljev in oblek za 150 otrok. Trgovci so prispevali v blagu, usnju, rutah . . . v vrednosti 20.000 K. — Tako je torej duh odseka sv. Elizabete v tem letu (1920) obrodil bogati sad. — Dobri so darovi kakoršnikoli, tudi živila so dobrodošla. Sprejema jih načelnica odseka sv. Elizabete gospa Julijana Stern, hišna posestnica, Maribor, Tattenbachova ulica št. 12. — Vsem dobrotnikom naj Bog poplača tisočkrat!

P. Filip Benicij Perc,

ravnatelj in vizitator tretjega reda, glavni pospešitelj »Armade sv. Križa« in prokurator »Francišksanske misij. družbe v Mariboru.«

Razgled po serafinskem svetu.

Francišksanski prvi red bo letos na binško soboto volil novega p. generala in generalne definitorje. V ta namen se bodo zbrali provincijali v Asizu. Provincijal slovenske okrajine preč. p. Avguštin Čampa bo odpotoval v aprilu. Upamo, da bomo takrat kaj več zvedeli o praznovanju sedme stoletnice v Asizu.

Sv. oče papež Benedikt XV. so izdali za sedmo stoletnico ustanovitve tretjega reda okrožnico na vse škofo. Časopisi so poročali, da izražajo željo, naj se tretji red vedno bolj širi, ker upajo, da bo ta ustanova sv. Franciška zedinila razne narode, blagodejno uplivala na družine in bo mnogo pripomogla do zaželjenega miru. — Kedar bomo pismo dobili v roke, bomo o njem več sporočili.

V Asizu se marljivo pripravljajo na slovesno tridnevno praznovanje sedme stoletnice. Slavnost bodo obhajali v dneh 16.—18. septembra. Če bi kedo naših tretjerednikov želel iti tiste dni v Asiz, naj se ustmeno ali pisмено pripravi pri uredništvu Cvetja, da bote tisti, ki bi radi šli, imeli tovarištvo družin.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo:

I. T. L. z Otiškega vrha presv. Srcu J. in M. in sv. Antonu za ozdravljenje bolečin v glavi. — Nagode Ivanka za ozdravljenje v hudi bolezni. — N. presv. Srcu J. in M. in sv. Antonu za zdravje. — Š. Fr. priporoča razdvojeno družino, da bi se razdor poravnal. — P. družinskega očeta za spreobrnjenje.

II. Pokojni udje tretjega reda skupščine:

1. ljubljanske: Ivanka Doblekar, umrla doma v Štangi; Frančiška Ulčar, Elizabeta Stern, Magdalena Šinkovec, Frančiška Zobec, Rozalija Rode, Magdalena Jug, Uršula Mlač (sprejeta najbrže v Gorici, umrla kot begunka v Ljubljani).

2. na Ježici: Apolonija Mrak, Marija Selan, Jedert Hvastja, Frančiška Dernovšek.

3. brežiške: Kapele: Urek Marija, Slovenec Helena. Brežice: Ban Katarina, Mešiček Frančiška (mati preč. g. kanonika), Godiar Marija, Recelj Terezija. Cerklje: Žibert Neža, Potokar Janez, Jevšnik Marija, Horvatič Uršula, Grimšič Anton, Ferenčak Neža. Videm: Volčanjšek Marija. Artiče: Poljak Ana, Knez Marija, Medved Marija, Cizel Pavel (prednik), Cizelj Ana, Cerjak Ana, Pavlija Helena, Lipovšek Ana. Sromlje: Stergar Marija, Smole Marija, Lapuh Neža. Dobova: Bogovič Franc. Pišce: Presker Uršula, Srabočan Cecilija (mati č. g. župnika), Cizelj Ana, Hotko Terezija, Krulc Neža. Čadež: Tomše Marija, Tomše Ana, Kolar Janez, Lopatič Neža, Tomše Marija. Sv. Križ: Gramec Frančiška. Zdole: Sotlar Marija. Bizeljsko: Drenek Ana.

4. mariborskega okrožja: Pokojne šolske sestre: Elfrida Strmecki, M. Andreja Kastelic, Vekoslava Valentin, Izidora Lilija, Brigita Neuwirt. Sv. Lovrenc na Dravskem polju: M. Drevenšek. Slivnica pri Mariboru: Neža Šaupperl. Selnica ob Dravi: Antonija Rakovič. Cirkovce: M. Horvat. Jarenina: Jozefa Lorbek, M. Roj. Sp. Sv. Kungota: Lucija Vindiš. Sv. Martin pri Vurbergu: Jera Fekonja. Sv. Peter pri Mariboru: Ivana Pfenner, Julijana Friš, Jozefa Švarc, Jozefa Vohl, M. Vohl, Antonija Fašmon, Jožef Lorber, Matija Kurnik, Neža Knuplež. Maribor: Terezija Tribnik, Jožef Junger, Karl Rop, Ana Hasslitzer.

5. škofjeloške: iz župnije Škofja Loka: Anton Kerme, Franc Pintar, Marija Križaj, Ana Stajer, Marija Tavčar, Marija Rihtaršič, Marija Ažman, Marija Blažon, Marija Jeraša, Katarina Ravnihar, Uršula Bernik, Neža Kolenc (iz Žirov) Marija Jugovic, Katarina Košir, Ana Dolenc, Marijana Martinčič, Ivana Ukmar, Ana Hafner in Marija Gartner († v Ljubljani). Iz župn. Stara Loka: Janez Jurman, Marija Žontar, Ivana Hafner in Marija Hafner. Iz župnije Šmartno pri Kranju: Marija Oman, Antonija Krmelj, Uršula Pogačnik, Ivana Bernik, Uršula Šiler, († v Ljubljani) in Marjeta Bernik. Iz župnije Žabnica: Helena Pokorn. Iz župnije Reteče: Marija Habjan. Umrli je tudi ud naše skupščine: č. g. Ivan Čebašek, bivši župnik v Črnem Vrhu nad Polh. Gradcem in v Polh. Gradcu, zadnji čas v pokoju ravnotam. N. v m. p!

6. novomeške: Colnar Ivana iz Novega mesta, Šušteršič Uršula iz Šmihela, Knoblehar Ivana iz Novega mesta (mati p. Hijeronima), Erjavc Martin iz Ajdovca.

III. Pokojni udje frančiškanske misijske družbe mariborskega okrožja:

Limbuš: Cecilija Kac. Maribor: Ter. Zemljič, Rozalija Arner, M. Gumbert, Kokovnik. Makole: Miha Lendovšek. Velikanedelja: Jakob Menhart. Fram: Valentin Kropivšek. Sv. Miklavž pri Ormožu: Jožef Meško. Svečina: Vid Janžekovič. Sv. Venčesl: Pankracij Gregorc.

IV. Pokojni udje »Armada sv. Križa« mariborskega okrožja:

Studenice: Frančiška Pleško, Franc Pleško, Ivana Martin. Majšberg: Katarina Dvoršak, Ana Repič. Maribor: M. Vabič, Apolonija Pajer, Terezija Strauß. Marija Bergles, M. Narat, Marjeta Justinek, Jožef Čeh, Franc Matjašič. Črešnjevce: Stanc Ana, M. Ačko, Rozalija Šetar. Sv. Barbara v Slov. Goricah: Alojzija Rajšp, M. Rajšp, M. Kostanjšek, M. Zagajšek,

Elizabeta Čeh. Sv. Peter pri Mariboru: Julijan Friš. Šmarje pri Jelšah: M. Begles, Jakob in Neža Anderlun. Kapla: Ivana Pušnik. Kostrivnica: M. Šeklič, Terezija Colnarič. Cirkovce: M. Pernat; Helena Horvat, M. Horvat. Jarenina: M. Kep. Sv. Lovrenc n. Dr. p.: Urša Kozoderc, M. Kmetec, M. Medved. Sv. Marjeta ob Pesnici: Amalija Ferk. Kostrivnica: M. Pirš. Puščava: Rozalija Lamprecht. Planina: Barbara Krajnc. Sv. Benedikt: M. Hobot. Velikanedelja: Jakob Menhart.

Zahvala za uslišano molitev.

G. Mar. Meden izreka obljubljeni zahvalo Materi milosti, sv. Frančišku in sv. Antonu za srečno prestano nevarno operacijo svoje sosesre. — Elizabeta Tomažič iz mariborske skupščine se zahvaljuje Materi milosti, sv. Jožefu in sv. Ant. Pađ. za srečno prestano nevarno operacijo. — Golob Marija iz Nove Štifte pri Gornjem gradu se iz obljube zahvaljuje Mariji v Novi Štifti, sv. Jožefu, vsem sv. marternikom in dušam v vich za srečen izid težke operacije. — Marka Mihelič v Sodevcih se zahvali presv. Srcu J. in M. in sv. Antonu za rešitev življenja in za srečo pri živini. — N. se zahvaljuje za srečen izid v važni zadevi presv. Srcu J. in M., sv. Antonu in vernim dušam. — D. M. se zahvali presv. Srcu J. in M. in sv. Antonu za dvakratno ozdravljenje. — A. V. izreka obljubljeni zahvalo za uslišanje v več zadevah Mariji, sv. Jožefu, sv. Frančišku in sv. Antonu. — Papež Marija iz Ljubljane se iz obljube zahvaljuje presv. Srcu Jez. in M. za ozdravljenje noge.

Darovi.

Za Cvetje: Neimenov. oseba 8 K. V. čast presv. Srcu Jezusovem in sv. Antonu za srečno vrnitev iz ruskega vjetništva 8 K. Škafar Jožef iz Prekmurja 10 K. Trpin Fr. 10 K. Preč. župni urad Sv. Jurij pod Taborom za kat. tisk 50 K. Naročniki Cv. iz Mengeša (poslal Vehovec Andrej, 32 K.

Za kruhe sv. Antona: Rebernik Karolina 20 K. Kastelic in Zupančič iz Bršlena 4 K. Župni urad Braslovče (tretja zbirka župljanov) 400 K.

Na znanje. Pismo Sv. Očeta papeža Benedikta XV. izdano za sedmo stoletnico ustanovitve tretjega reda nam je došlo v roke, ko je bilo za ta zvezek Cvetja že vse vrejeno. Pismo bomo priobčili v prihodnjem zvezku v slovenskem prevodu, sedaj pa posnamemo iz njega samo konec, ki podeljuje za sedemstoletnico sledeče milosti:

I. V vseh cerkvah, kjer so skupščine tretjega reda kanonično ustanovljene, če bodo v njih tridnevne pobožnosti zavoljo te stoletne slavnosti, morejo počevši z dnem 16. aprila t. l. tretjeredniki zadobiti popolni odpustek vsaki teh dni tridnevnice, drugi pa enkrat, pod navadnimi pogoji; katerikoli bodo pa tam obiskali presveti Zakrament obžalujoč svoje grehe, vsi tisti morejo za vsaki teh obiskov dobiti odpustek sedem let (toties quoties).

II. Vsi altarji istih cerkev so v teh dneh privilegirani; vsak mašnik, ki opravi te dni sv. mašo v teh cerkvah, sme vzeti sv. mašo o sv. Frančišku tanquam votivum pro re gravi et semel publica de causa, servatis generalibus rubricis Missalis Romani, ut in novissima eius editione Vaticana ponuntur.

III. Vsi mašniki prideljeni istim cerkvam morejo v istih dneh rožne vence, svetinjice in podobno blagosloviti na apostolske odpustke, ravno tako blagosloviti rožne vence na križarske odpustke in na odpustke sv. Brigite.